

Galesia

Te launiu Pol e taataa i na tama i Galesia

**Na hakataakoto hakamattua i roto
te launiu nei:**

Na tattara kaamata *1.1—1.10*

TeAtua Hokoia e kauna ria Pol *1.11—2.21*

Te Rono Tauareka TeAtua *3.1—4.31*

Tiputipu na hakattina ana *5.1—6.10*

Na tattara hakaoti *6.11—6.18*

Te launiu Pol e taataa i na tama i Galesia

¹ Anau Pol, anau hetama nikannaria kimee mo aposol, tena tekanna nei se hamai tetama, ia seai ma hehakataakoto tetama, emeia tekanna nei e hamai Jisas Krai ia ma TeAtua Tamana tera nihakamahike Krai itaha ma temateria. ² Anau, hakapaa ma na hakattina ana hakaatoa i te kina nei raa e kou atu te tauareka maatou ia ma na tattara te nnoho laoi ina harelotu hakaatoa i roto Galesia raa.

³ Ia tena TeAtua Tamana taatou ia ma TeAriki Jisas Krai eme kihakatapu kootou, tena kou atu te nnoho laoi.

⁴ Jisas e hakarono no tautari te hihai TeAtua Tamana taatou raa, tena kihokimai Aia Hokoia kimate ma nahaisara taatou raa ma kilavaa taatou te hakassao itaha ma nahaisara ite maarama nei raa. ⁵ Tena taatou kihakammaha TeAtua na vahao hakaatoa. Amen.

Te Rono Tauareka hokotahi

⁶ Anau e maaharo roo ikootou! Saaita nei semmao hoki, tena kootou kutiaki te Tama tera nikanna atu kootou ina mahi Kraistraa no tauttari te akoako e kee. ⁷ Tena i te hakamaoni, seisi hoki te Rono Tauareka peeraa, emeia anau etattara peenei maitaname eisi na tama emee kootou kimamannatu tammaki, tena kihahaivi ma kihakatike te Rono Tauareka Kraistraa. ⁸ Ia niaina ma hetama maatou ia ma he ensel ite vaelani etakutaku atu terono tauareka e kee ma te Rono Tauareka maatou nitakutaku atu raa, tetama naa eme kihakalono llihu ite kina te mate raa. ⁹ Maatou kuoti tetattara atu imua, tena anau eme kitattara atu hakaraoi: kame he tama etakutaku te Rono Tauareka e kee ma te Rono Tauareka kootou nillo no raa, tena te tama naa ku tau te too na hakalono llihu i te kina te mate raa.

¹⁰ Kootou e llo no raa anau e hahaivi ma ki mee te kanohenua raa ki mee ma na tattara anau raa e hakamaoni? Seai! Anau e hihai koi ma ki mee TeAtua kihihia. Eaa! Anau e hahaivi ma ki mee te kanohenua raa ki illoa anau? Kame anau ni ppena peeraa, tena anau se tau te mee pera ma he tama hehekau Kraisa.

TeAtua e kanna Pol mo tama hehekau

¹¹ Aku taina, anau e hihai kihakamatahua atu kootou pera ma te Rono Tauareka anau etakutaku raa se hamai te hakataakoto te tama.

¹² Anau se too Te Rono Tauareka nei i alaa tama, ia se haitama ni akoako mai anau. Jisas Kraisa Hokoia e hakari mai anau te Rono Tauareka nei.

¹³ Kootou kame kuoti tellono na tiputipu te ora anau imua tesaaita anau nihakatina hai mahi roo na tiputipu na Jiu raa. Te saaita naa anau seisi taku aroha, tena anau etaataa

puamuroo na hakattina ana TeAtua raa, tena kihai na mahi anau ma kiseu na hakattina na tama raa. ¹⁴ Anau eraka iaruna ma na tama te tautama anau raa i te tautari na tiputipu na Jiu raa, tena anau hoki e hakatina hai mahi roo i na tuua na tipuna maatou raa.

¹⁵ Emeia i na mahi Aia, TeAtua ni hirihiri anau imua anau ni haanau iho, tena ki kanna anau ki hehekau ma Aia. Te saaita nei Aia ku maanatu ¹⁶ ma ki hakari mai anau te hakamaoni te Tama Aia raa ma kilavaa anau tetakutaku ake te Rono Tauareka Aia raa inatama sei ma ni Jiu raa. Anau se haitama ni haere notoo na hakataakoto nei, ¹⁷ ia anau nise haere i Jerusalem ma kimmata na aposol ni hehekau imua anau raa. Emeia anau e haere i Arebia, tena ki vaakai i Damaskus.

¹⁸ Tena i muri e toru na hetau, anau ku haere i Jerusalem ma kitoo nitattara iaa Pita, tena anau kinnoho maaua e rua na latapu. ¹⁹ Anau sekite hoki alaa aposol, anau ekite koi Jems te taina TeAriki raa.

²⁰ Hea anau e taataa nei e hakamaoni. TeAtua e iroa pera ma anau se mariu!

²¹ Tena i muri, anau ki haere ina matakaina Siria laua ma Silisia raa. ²² Te saaita naa hoki na hakattina ana i roto Judia raa se illoa anau. ²³ Natama raa e illoa koi anau hea alaa tama ni tattara ake ma, "Te tama ni taataa puamu taatou i mua raa vahao nei ku takutaku te hakatina tera aia ni hahiwi ma kiseu raa." ²⁴ Kito na tama raa ki hakammaha ake TeAtua ina mee Aia e kou mai anau ki ppena raa.

2

Pol ia ma alaa Aposol

¹ Imuri sanahuru ma haa nahetau, anau ku vaakai muri i Jerusalem ma Banabas, tena anau etoo hoki Taitus no haere ma anau.

² Anau evaakai maitaname TeAtua ehuri mai pera ma anau ki haere. Tena anau kikkutu koi ma natama hakamattua raa no tattara hakamatahua ake na tama raa i te Rono Tauareka anau ni takutaku ake na tama seai ma ni Jiu raa. Anau se hihai ma natama raa kimamannatu tammaki ite hehekau anau imuaraa ia ma te hehekau anau vahao nei raa.

³ Taitus tetama etakataka ma anauraa, niaina ma aia hetama i Grik, anau semaanatu ma aia kittuu te hakamaatino etapu ite tinotama aia, ⁴ niaina ma alaa tama e hihhai ma tetama raa kittuu te hakamaatino etapura ite tinotama aia. Tena na tama raa ku hakahikahi ma laatou nitama e hakattina hoki, tena ki uru mai i roto te kuturana maatou nei pera ma ni tama kailallao ma ki illoa laatou ma maatou nihakattana peehee itaha ma natuaaraa no hukui ma Jisas Krais. Natama raa e hihhai ma kimee maatou pera ma nitama hehekau kitauttari na tiputipu na Jiu raa, ⁵ emeia maatou se hai vahao etauttari na hakataakoto na tama raa, emee maatou e hihhai kittao hi te hakamaoni te Rono Tauareka Krais raa ma kootou.

⁶ Anau semaanatu haimahi natama ma nitama hakamattua teloturaa. Anau ma natama naa essau koi hakaatoa. TeAtua hoki se hakatonutonu na tiputipu te tama tautari te tipu tetama, tena anau emeatu pera ma natama hakamattua raa se isi na tattara

ni hakapaa ake i na tattara anau ni tattara atu raa.
⁷ Ia tena natama nei ekkite pera ma TeAtua e kou mai namahi kitakutaku ake te Rono Tauarekaraa inatama sei ma ni Jiu raa, ia essau koi pera ma Aia nikou ake Pita namahi kitakutaku ake te Rono Tauarekaraa i na Jiu raa.
⁸ Anau emee pera ma he aposol natama sei ma ni Jiu raa inamahi TeAtua, essau hoki pera ma Pita emee mo aposol na Jiu raa.
⁹ Tammaki natama ekkira atu pera ma Jems, Pita, tena Jon nitama hakamattua telotu, tena tokotoru nei eilloa pera ma TeAtua e kou mai te hehekau nei ianau, tena laatou kilulluu narima maaua ma Banabas kihuri ake pera ma maatou hakaatoa e hehekau te hehekau hokotahi nei. ¹⁰ Na tama raa e kainno mai maaua ma ki mannatu no tokonaki na tama hakaalloha i Jerusalem raa, tena anau ninoho hoki ma te hakataakoto na tama nei e isi raa.

Pol e hai ake Pita i Antiok

¹¹ Emeia tesaaita Pita ni hamai i Antiok raa, anau e hai ake tama raa, maitaname hea aia nippena raa esara. ¹² Pita ninoho nokkai ma natama sei ma ni Jiu raa tesaaita natama Jems nikauna raa seki ttae ake. Emeia tesaaita natama raa nit tae ake, aia ku horo muri, tena kuse hihai kikkai ma natama raa, emee aia emataku ite hakataakoto na Jiu raa ma natama sei ma ni Jiu raa ki ttuu te hakamaatino e tapu raa. ¹³ Alaa Jiu i roto Antiok kumattaku no tauttari Pita, tena Banabas kutautari hoki na tiputipu sakkino na Jiu raa.

¹⁴ Te saaita anau nikite pera ma natama raa se tauttari te hakamaoni te Rono Tauarekaraa,

kito anau ki hai ake Pita i mua na tama raa hakaatoa ma, “Akoē he Jiu, e meia akoē e tautari na tiputipu na tama sei ma ni Jiu raa, tena ki tiaki na tiputipu na Jiu raa. Kaa akoē e mee ma na tama sei ma ni Jiu raa ki tautari na tiputipu na Jiu raa ki aa?”

TeAtua e tokonaki na tama hakaatoa tera e hakattina i Aia

¹⁵ Hakamaoni, taatou ni Jiu i te mamaoha iho taatou, tena taatou sei ma ko na tama tera se tautari na tuaa na Jiu raa. ¹⁶ Emeia maatou e illoa pera ma te tama e lavaa koi te tonu i mua na maihu TeAtua kame taatou e isi na hakattina, ia sei ma hea na tuaa raa e hihai taatou ki ppena raa. Taatou hoki ki hakattina iaa Jisas Krai kilavaa taatou tettonu i mua na maihu TeAtua i na hakattina taatou, ia ki se tautari hea na tuaa raa e hihai taatou ki ppena. E mee se hai tama e me ki tonu i mua na maihu TeAtua kame aia e tautari na tuaa raa. ¹⁷ Ia tena taatou ki hahiivi ki hukui ma Krai ki mee taatou ki tonu ma TeAtua, e meia taatou e pii roo na hai sara essau pera ma na tama sei ma ni Jiu raa. Eaa! Te hakataakoto nei e huri mai taatou pera ma Jisas e mee taatou ki hai sara? Sei! ¹⁸ Kime anau e kaamata no ppena na mee tera anau ni mee ma e haeo raa, tena anau e huri atu pera ma anau he tama e seu na tuaa. ¹⁹ Anau ku mate i te vahi na tuaa. Na tuaa raa e taa anau no mate. Ia kilavaa anau te noho i mua na TeAtua, tena anau kuttiria ma Krai i aruna te kros Aia raa ²⁰ ma ki se lavaa anau te noho i roto te ora anau i mua raa, e meia Krai ku noho i roto te ora anau. Te ora te nei anau e noho vahao nei raa, anau e noho ma te hakattina i te Tama TeAtua tera

e laoi anauraa, tena kihoki mai te ora Aia raa kitokonaki anau. ²¹ Anau se hihai ki tiaki na mahi hai mmahi TeAtua raa, maitaname kame he tama e mee pera ma aia e tuku tonu te ora aia ite vahi na tuaa raa, tena te mate Krai raa ku mee pera ma he mee vare koi.

3

Na tama e hakattina ma TeAtua e me ki hakatapu Jisas

¹ Kootou na tama i Galesia raa e vvare roo. Koai tetama e mee kootou ki vare? Anau nitattara atu kootou ite mate Krai raa, tena kootou ku illoaloi roo ite mate Jisas Krai iaruna tekros raa! ² Tena he mee hokotahi koi anau e hihai kootou ki mee mai: kootou nitoo peehee TeAnana Tapu raa; kootou etoo e mee kootou etauttari na tuaa raa, ma e mee kootou etauttari te Rono Tauareka raa, tena ki hakattina? ³ Kootou ni vvare roo peehee! Kootou e kaamata mai ma TeAnana Tapu, tena te saaita nei kootou ku mee ma kihai na mahi kootou hokkootou ki too te ora hakamaoniraa? ⁴ Kootou nitoo roo na hakalono lihu haeo te saaita kootou ni mee no hakattina raa. Tena anau emaanatu ma na hakalono lihu kootou nitoo raa kisellano marino. ⁵ Eaa! TeAtua ekouatu TeAnana Tapu raa, tena kihuriatu na mahi Aia raa i kootou e mee kootou e ppena hea na tuaa raa e hihhairaa, ma e mee kootou ni llono te Rono Tauareka raa no hakattina?

⁶ Kootou e mannatu na tattara i roto te Launiu Tapu etattara ite vahi Abraham ma, "Abraham e hakatina TeAtua, tena TeAtua ku too aia pera ma he tama etonu tahi." ⁷ Tena kootou

kiilloa hoki pera ma na mokopuna hakamaoni Abraham raa ko na tama e isi na hakattina raa. ⁸ Te Launiu Tapu raa e tattara mai pera ma TeAtua nitattara imua pera ma na tama sei ma ni Jiu raa e me kittonu ina karemata Aia, e mee na hakattina na tama raa iaa Krai raa. Tena na tattara TeAtua i roto te Launiu Tapu raa e tattara ake Abraham i te Rono Tauareka raa, tena TeAtua e me ki hakatapu na tama hakaatoa e hakattina raa e mee koi Abraham. ⁹ Abraham e hakatina, tena TeAtua ki hakatapu aia, tena na tama hakaatoa tera e hakattina raa e me ki hakatapu ria pera ma Abraham raa hoki.

¹⁰ Na tama e tuunaki no tauttari na tuua raa e noho ma te haeo. E mee te Launiu Tapu raa e tattara ma, "TeAtua e me kikou ake te haeo i te tama tera se tautari na tuua hakaatoa e mmau i roto te Launiu na Tuua TeAtua raa." ¹¹ Tena te mee nei ku matahua te saaita nei pera ma na tama e tauttari na tuua raa selavaa te ttonu ina karemata TeAtua, maitanama te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Na tama TeAtua etoo ma nitama e hakattina raa ko na tama e me ki too te ora e ora tahi raa." ¹² E mea te tiputipu te hakatina raa e kee itaha ma te tiputipu te tauttari na tuua raa. Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, "Te tama e tautari hakaatoa na tuua raa e me ki ora."

¹³ E mea Krai e hakattana taatou itaha ma te haeo e moe i roto na tuua raa. Aia etoo te haeo raa itaha ma taatou te saaita Aia ni tootoo iaruna tekros raa, e mee te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, "Te tama e hakalavaua ria iaruna telaakau raa e me ki noho ma te haeo TeAtua." ¹⁴ Jisas Krai e ppena peenei raa ma kilavaa te tattara hakamaoni TeAtua

ni tattara ake Abraham raa te ttae hoki i na tama seai ma ni Jiu raa, ia kilavaa hoki taatou te too TeAnana Tapu TeAtua nitattara ma Aia eme ki kou mai raa.

Na Tuua ia ma na tattara hakamaoni TeAtua

¹⁵ Aku taina, anau e hihai ki kou atu he tattara hai auna tera kootou e illoa: te saaita tokorua e hakamoe te tattara no tonu, se hai tama e lavaa te seu ia ma ku hakapiri ake alaa hakataakoto hoki iaruna ma hea tokorua raa ni hakamoe no tonu raa. ¹⁶ Essau pera ma TeAtua ni kou ake te tattara hakamaoni Aia raa iaa Abraham ia ma te Mokopuna aia i muri raa. Te Launiu Tapu raa se hakammau ma, “na hai mokopuna” e mee ma tammaki na tama, emeia te Launiu Tapu raa e mee ma “te Mokopuna” e mee ma he tama hokotahi koi, teenaa ko Krai. ¹⁷ Te hakataakoto anau raa e mee peenei. TeAtua ni hakamoe te tattara e ivi Aia raa ma Abraham imua, tena imuri haa huitarau tiputoru na hetau Moses ku too na tuua raa. Tena na tuua raa hoki se lavaa te seu te tattara e ivi TeAtua raa. ¹⁸ Ia kame na hoki TeAtua e kou mai raa e tuurana i te vahi na tuua raa, tena te tattara hakamaoni Aia raa ku se isi te tuurana i te vahi na hoki raa. Emeia TeAtua e kou ake na hoki raa iaa Abraham e mee te tattara hakamaoni Aia raa.

¹⁹ Kaa he hakataakoto peehee na tuua raa? Na tuua raa e hakapaa ake e mee taatou e hai ssara i na tiputipu taatou, tena na tuua raa e me kimmoeroo ki tae mai te Mokopuna Abraham tera TeAtua nitattara hakamaoni ake raa. TeAtua e kou ake na tuua raa i na ensel raa ki kou ake Moses, tena Moses ki kou ake na tuua raa i na tama. ²⁰ Emeia

te saaita TeAtua ni tattara ake na tattara hakamaoni Aia raa iaa Abraham, Aia Hokoia roo ni tattara ake Abraham: Aia se hai tama ni kauna ki haere ma na tattara hakamaoni Aia raa.

Te hakataakoto na tuua Moses

²¹ Eaa! Na tuua raa e hakataukaa ma na tattara hakamaoni TeAtua raa? Seai! Kame taatou etoo hetuaa tera eme kikou mai te ora hakamaoni raa, tena na tama hakaatoa e tautturari te tuua nei raa e me kittonu ina karemata TeAtua. ²² Emeia te Launiu Tapu raa e mee pera ma te maarama nei hakaatoa e nnoho i raro na mahi na haisara. Ia tena te tattara hakamaoni TeAtua ki hakassao taatou raa e haere koi ina tama e hakattina Jisas Krai raa.

²³ Emeia, imua te saaita te hakatina raa ni tae mai, taatou eponotia iroto te hare karapusi, ia tena taatou elepotia ina tuua raa haere notae roo te saaita te hakatina raa ku tae mai. ²⁴ Ia tena na tuua raa e hakamattua iaruna taatou haere notae te saaita Krai ni hamai ma kilavaa taatou te tuku tonu na ora taatou ma TeAtua raa ina hakattina taatou. ²⁵ Tena vahao nei taatou ku tuku na hakattina taatou raa iaa Krai, tena na tuua raa vahao nei ku se hakamattua iaruna taatou.

²⁶ Kootou hakaatoa nitamalliki TeAtua, ia e hakanatahi ma Jisas Krai, maitaname kootou e hukui ma Tama raa. ²⁷ Te saaita kootou ni hakoukoutapu ma kihukkui kootou ma Krai raa, kootou etoo te ora hou Krai raa, essau pera ma hetama ereureu te paamaro hou. ²⁸ Ia tena kootou na Jiu raa sekkee itaha ma natama seai ma ni Jiu raa, ia na tama hehekau raa sekkee itaha ma na tama shaitama e hehekau raa, ia na taanata raa

se kkee i taha ma na hhine, tena kootou hakaatoa e hakanatahi, maitaname kootou e hukui ma Krai. ²⁹ Ia tena kootou kumee pera ma nitamalliki Krai; kootou hoki kumee pera ma nitamalliki Abraham, ia tena kootou e me kitoo natuhana kootouraa pera ma TeAtua nitattara hakamaoni ake Abraham i mua raa.

4

¹ Emeia anau e me ki meatu hoki. Te tamariki tera e me kitoo na hekau tetamana aia raa e me kimee pera ma he tama hehekau te saaita aia koi paamee, niaina roo ma aia ettino na mee raa hakaatoa. ² Eisi nataanata e me ki lollohi te tamariki raa te saaita aia koi tamariki, tena ku matamata ake na hekau te tamariki raa kittae roo te saaita tetamana te tamariki raa nituku ake raa. ³ Taatou peeraa hoki. Te saaita taatou ni se ki hakattina hakamaoni raa, taatou etauttari na tiputipu te maarama nei. ⁴ Emeia te saaita hakamaoni TeAtua nituku raa kuta, tena Aia ki kauna ria iho te Tama Aia raa. Tama raa e haanau iho i te hine te maarama nei, tena ki tautari na tuua na Jiu raa, ⁵ ma kitauimuri na tama tera ennoho iraro na tuua raa, ia kitokonaki hoki taatou kimee pera ma nitamalliki TeAtua.

⁶ Maitaname taatou nitamalliki TeAtua, tena Aia ekou mai TeAnana te Tamariki Aia raa kinoho i roto nahatumanava taatou. TeAnana tera e me ki kanna ma, "Tamana, Taku Tamana." ⁷ Ia tena kootou kuse mee pera ma nitama hehekau, kootou kumee pera ma nitamalliki TeAtua. E mee kootou nitamalliki Aia, tena TeAtua e me kikou atu natuhana hakaatoa Aia e isi ma na tamalliki Aia raa.

Pol e hakataakoto mmaha na tama i Galesia

⁸ Imua te saaita kootou ni se ki illoa mai TeAtua raa, kootou e mee pera ma nitama hehekau na atua tera seai ma ni atua hakamaoniraa. ⁹ Emeia te saaita nei kootou ku illoa mai TeAtua. Eaa, anau ki tattara pera ma te saaita nei TeAtua ku iroa kootou? Aiea kootou e hihhai ki vakkai muri i na anana se isi na mahiraa ki tokonaki kootou raea? Aiea kootou e hihhai ki vakkai hakaraoi no mee pera ma ni tama hehekau i na anana raa raea? ¹⁰ Anau e rono pera ma kootou e isi na aho, na marama, na hetuu ia ma na hetau e hakammaha. ¹¹ Anau e hakataakoto mmaha i kootou! Tena anau e matakua ma ka oti te hehekau anau raa kullano marino.

¹² Tena anau ekainnoatu kootou aku taina ki mee pera ma anau. Ia tena anau essau koi peenaa ma kootou. Kootou se hai mee nippena essara i anau. ¹³ Kootou e illoa te hakataakoto anau nitakutaku atu te Rono tauareka raa i te kaamata roo; Anau e takutaku atu raa e mee anau elaavea. ¹⁴ Ia niaina ma te maahana anau raa e hainattaa ma kootou, emeia kootou se mee hakahaero anau, ia se tiaki anau. Kootou e too anau pera ma anau he ensel TeAtua, ia hoki kootou e too anau pera ma anau ko Jisas Krai. ¹⁵ Kootou ni hihhia roo! Kaa teehee te hihhia naa vahao nei? Tena anau hokonnau e lavaa te meatu pera ma kootou ki nnape na karemata kootou raa i taha no kou mai anau raa ki mee e hainauhie. ¹⁶ Ia e mee anau e tattara atu te hakamaoni, tena kootou ku mee pera ma anau ku haeo kootou?

¹⁷ Natama tera e hahiivi ma ki hakatike te Rono Tauareka raa e hihhai mahi roo kootou, emeia na hakataakoto laatou raa e sakkino.

Te hihhai na tamaraa ma kivvae kootou itaha ma anau, kitauttari kootou hea laatou e hihhairaa. ¹⁸ Ia tena etauareka kitauttari vaa muri na tama kimee na hakataakoto laatouraa kitaualleka. Kootou etau teppena tahi namee taualleka, ia seppena koi te saaita anau enoho ma kootou. ¹⁹ Aku tama! Na hakalonollihu ana nei essauroo pera ma na isu te hine kumee kimamaoha raa; anau e me kihakalonollihu pe nei kitae roo te saaita kootou etoo na tiputipu Krai raa i roto kootou. ²⁰ Anau e hihairoo ma kinoho ma kootou te saaita nei, kilavaa anau te hakatiketike na tattara anauraa kitau ma hea kootou e hihhairaa, maitaname anau e hakataakoto mmaharoo i kootou.

Te tattara hai auna Hagar laaua ma Sara

²¹ Anau e hihai ki vahiri atu kootou na tama tera e hihhai kinoho iraro na tuaaraa: kootou seilloa hea natuaaraa etattara atu kootou? ²² Iroto natuaaraa emmau ma Abraham eisi tokorua natamalliki taanata. Te tamariki e haanau iho ite hine hehekau, tena te tamariki e haanau iho ite avana hakamaoni aia raa. ²³ Te tamariki e haanau iho ite hine hehekau raa, e haanau iho tautari te hakataakoto te tama. Tena te tamariki e haanau iho ite avana hakamaoni aia raa, e haanau iho tautari hea Te Atua nimeake Abraham raa. ²⁴ Tokorua na h hine nei e huri mai taatou e rua na tattara e ivi raa. Tena Hagar te hine na tamalliki aia raa e hannau mai pera ma ni tama hehekau raa e huri mai taatou te tattara e ivi na tamaraa ni too ite Mouna Sainai raa. ²⁵ Hagar e tuu pera ma ko te Mouna Sainai i roto Arabia, tena aia e huri mai taatou te matakaina Jerusalem ia ma

te kanohenua aia te saaita nei tera e nnoho pera ma nitama hehekau raa. ²⁶ Emeia Sara etuu pera ma ko te Jerusalem hooi ite vaelani raa, tena aia ko te tinna taatou. ²⁷ E mee te Launiu Tapu raa e tattara ma,

“Kootou na h hine se hai tamalliki raa ki hihhia!
Ia ttani hakamaroa ma te hihhia kootou
na h hine se hai vahao nillono naisu
na tamalliki raa!

Maitaname te hine e peesia ria raa,
e me ki isi tammaki na tamalliki,
e raka iaruna ma te hine te avana aia raa
se lavaa roo te tiaki aia raa.”

²⁸ Tena kootou aku taina, kootou e ssau pera ma ko Aisak te tamariki Sara raa, maitaname kootou e hannau mai tautari te tattara hakamaoni TeAtua ni kou ake Abraham raa. ²⁹ Te saaita naa te tamariki e haanau mai tautari te hakataakoto te tama raa ku mee hakahao te tamariki e haanau mai i na mahi TeAnana Tapu raa, e ssau pera ma te saaita nei. ³⁰ Kaa te Launiu Tapu raa e mee maea? Te Launiu Tapu raa e mee mai ma, “Hakaise te hine hehekau raa ma te tamariki aia raa i taha,

e mee te tamariki naa se lavaa te too
he tuhana pera ma te tamariki te avana
hakamaoni raa e me ki too i na hekau
te tamana laua raa.”

³¹ Tena aku taina, taatou seai ma nitamalliki te hine hehekau raa, e meia taatou nitamalliki te hine seai ma he hine hehekau raa.

5

Krais e hakattana taatou

¹ Tuu mmau, maitaname Krai e hakattana taatou, kiselavaa taatou tennoho iraro na mahi na tuaa raa.

² Anau Pol e meatu kootou, kame kootou e ttuu te hakamaatino e tapu inatinotama kootou ma kimee TeAtua pera ma kootou ettonu, tena hea Krai nippenaraa ellano marino koi. ³ Anau e me ki tattara hai mahi atu kootou hakaraoi pera ma koai tetama e hihai ma aia ki ttuu te hakamaatino e tapu te tinotama aia raa, tetama naa etau tetautari na tuaa na Jiu raa hakaatoa. ⁴ Kame hetama kootou etautari na tuaa raa ma kimee aia kitonu inamaihu TeAtua, tena tetama naa ehavakkee aia hokoia itaha ma Krai. Tena aia kunoho itaha ma telaoi TeAtua nitokonaki kootou raa. ⁵ Ite vahi maatou: maatou emannatu pera ma TeAtua eme kitoo maatou pera ma nitama ettonu, emee maatou ehakattina, tera hea maatou ehakattari inamahi TeAnana TeAtua raa ma kitoo te hakamaoni Aia nitattara mai raa. ⁶ Tetama ettuu te hakamaatino e tapu ia ma tetama se ttuu te hakamaatino e tapu te tinotama aia raa sekkee, kame taatou ehukkui ma Krai. Te mee ehakamaatua raa ko na hakattina taatou tera eme kihuriake i roto nalaoi taatou ialaa tamaraa.

⁷ Kootou nippena tauarekaroo! Kaa koai eppui kootou kisetauttari te hakamaoniraa? Tama raa e tatakore kootou peehee? ⁸ Na tatakore peenei raa se oomai TeAtua te Tama nihirihiri kootou raa. ⁹ Na tama etattara ma, "Na ist moisi elavaa te mee te haraoa ehakamoe raa kihhuta." ¹⁰ Maitaname taatou ehukkui ma TeAriki taatou raa, tena

anau e hakatina pera ma TeAtua e me kimee kootou ki tauttari na tattara anau raa, ia ki se too na hakataakoto ekkee. Koai te tama e hakapanimu na hakataakoto kootou raa, TeAtua e me ki kou ake na hakalono lihu te tama naa.

¹¹ Aku taina, anau e takutaku pera ma tettuu te hakamaatino etapu te tinotama raa se hakamaatua, tera hea anau e tauhano te too na hakalono lihu raa i na rima na Jiu raa. Kame tetuu te hakamaatino etapu te tinotama raa e hakamaoni, tena te takutaku anau i te mate Krai i aruna te kros raa se lavaa hoki te kou mai te haeo anau. ¹² Anau e hihai ma na tama tera e hakapanimu kootou raa ki se tuu te hakamaatino etapu raa koi i na tinotama laotou, e meia laotou kittuu hoki alaa kina i na tinotama laotou raa.

¹³ Aku taina, TeAtua e hirihiri kootou ki hakattana itaha ma na tuaa raa. Emeia auu se hakatettere ma te saaita nei akoe e lavaa te penena na mee sakkino te tinotama raa e hihai ki hakattaki akoe raa. Kootou kilaoi, tena ku tokonaki kootou hokkootou. ¹⁴ E mee na tuaa raa hakaatoa emmoe i roto te tuaa hokotahinei, "Laoi alaa tama pera ma akoe e laoi akoe hokkoe." ¹⁵ Emeia kame kootou e haere mee pera ma ni manu kaittama no mee alaa tama ki hakalono lihu, tena hakamattonu ka oti kootou hakaatoa ku haeo.

TeAnana ia ma te tinotama

¹⁶ Hea anau e mee ma kimeatu raa peenei: tiaki TeAnana raa ki hakattaki na ora kootou raa, tena kootou e me ki se lavaa te tauttari hea te tinotama raa e hihai. ¹⁷ E mee hea

te tinotama raa e hihai raa e me ki hakataukaa ma hea TeAnana raa e hihai, ia hea TeAnana raa e hihai raa e me ki hakataukaa ma hea te tinotama raa e hihai. Te tinotama ia ma TeAnana raa se hihai hokolaaua, tena te mee nei e huri mai pera ma kootou se lavaa te ppena hea kootou e hakataakoto ma kippena raa. ¹⁸ Kame TeAnana raa e hakattaki kootou, tena kootou se lavaa te nnoho i raro na mahi na tuua raa.

¹⁹ Hea te tinotama raa e hihai raa e matahua. Te tinotama raa e huri mai na tiputipu sakkino pera ma, kipaa huri, kinnoho na ora haeo, ia e me ki hai huri, tena ²⁰ ki hakammaha na hatu tipua ia ma na tama hai pakava raa. Na tama ku kaamata no nohonoho haeo, tena ku puhupuhu hokolaatou, na tama ku manava kkere, na tama ku hakatauttai, ia na tama kumannako na mee alaa tama e isi raa. Na tama raa e vvae ina kuturana, tena ki hakatauttai hokolaatou; ²¹ na tama raa e manava kkere hokolaatou, na tama raa e unu tahi, ia e pukua hakatauttai, tena kippena alaa mee haeo peenei hoki. Anau e meatu kootou vahaonei pera ma anau nimeatu imuaraa: na tama tera e ppena na mee nei raa se lavaa te ttae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

²² Emeia TeAnana raa e kou mai telaoui, te hihia, te noho laoi, telaumarie, te manava laoi, te tauareka, te hakamaoni, ²³ te pasemmu, tena kisse manava haeo. Sehaituaa e me ki hakataukaa ma na tiputipu nei. ²⁴ Na tama e tauttari Jisas Krai raa ku peesia na tiputipu sakkino nei itaha ia ma hea te tinotama raa e hihai. ²⁵ TeAnana raa e kou mai na ora taatou, tena Aia e me kirorohi na ora taatou raa.

²⁶ Taatou ki se lavaa te hai ahu. Taatou ki se lavaa te hakatauttau ma alaa tama. Taatou ki se lavaa te manava kkere alaa tama.

6

Tokonaki alaa tama

¹ Aku taina, kame hetama elaavea eppena te mee esara, tena natama ehaimmahi ina hakattina laatou raa etau te hakatonu ake tetama naa; emeia kootou ki tauttari te ara etonu. Tena akoe hokkoe ki hakamattonu, ka oti akoe kuteiho ina hahaaite raa hoki. ² Kootou kitokonaki alaa tama tesaaita laatou ettiri nahainattaa, ia kame kootou eppena peenei, tena kootou ki tauttari na tuua Krai raa. ³ Kame hetama ehakataakoto ma aia ehakanaaniu, emeia itehakamaoni aia sehakanaaniu, tena tetama naa ehakanapa aia hokoia. ⁴ Kootou hokkootou kikkira muri na tiputipu kootou raa. Kame na tiputipu kootou raa etaualleka, tena kootou etau te ahu ina mee kootou nippena raa, ia se ahu niaa alaa tama nippena raa. ⁵ Tena kootou hakaatoa etau te amo hea ehainattaa i roto na ora kootou raa.

⁶ Kame hetama eakoako atu na tiputipu telotu, tena kootou etau te hakatae ake na mee taualleka raa ina tama eakoako atu kootou raa hoki.

Taatou eme ki too niaa taatou eppena

⁷ Auu sehailavvaka kootou hokkootou; sehaitama elavaa te hailaavaka TeAtua. Ehia tekooina akoe ettori, teenaa tekooina hoki akoe eme ki too. ⁸ Kame kootou etauttari hea tetinotama raa ehikai noppena na tiputipu sakkino raa, tena kootou eme ki too temate.

Emeia kame kootou e tauttari TeAnana Tapu raa noppena hea Aia e hihairaa, tena kootou e me ki too te ora e ora tahi. ⁹ Tena taatou ki sekkaro te ppena na tiputipu taualleka; kame taatou sekkaro, tena e isi te saaita taatou e me ki too na tuhana taualleka in a tiputipu taatou e ppena raa. ¹⁰ Tena taatou ki tokonaki alaa tama he saaita peehee taatou e lavaa, taohi mua na tama tera e hakattina iaa Jisas Krai s raa.

Na tattara hakaoti

¹¹ Kirai ho tellahi na inoa anau e taataa atu i kootou ma te rima roo anau nei!

¹² Na tama tera e hahaivi ma ki mee kootou ki ttuu te hakamaatino e tapu in a tinotama kootou raa ko na tama tera e hihhai ki hakatannata, ia ki ahu in a tiputipu koi taatou na tama raa. Na tama raa e ppena peeraa ma ki se hakalono lihu laatou in a hakattina laatou iaa Krai s raa. ¹³ Niaina na tama tera ettuu te hakamaatino e tapu na tinotama laatou raa se tauttari hoki na tuua. Na tama raa e hihhai ma kootou ki tuu te hakamaatino e tapu in a tinotama kootou raa ma kilavaa laatou te ahu pera ma kootou e tauttari hea laatou e hihhai raa. ¹⁴ Ia anau iaa, anau e me ki ahu koi i te vahai te kros Jisas Krai s TeAriki taatou raa. Tena i te mate Aia, anau ku taa mate na tiputipu te maarama nei raa hakaatoa, tena anau ku mee pera ma he tama ku mate i te maarama nei. ¹⁵ Se isi te mee e sara i te tama ettuu te hakamaatino e tapu ia ma te tama se ttuu te hakamaatino e tapu raa. Te mee tera e hakamaatua raa ko te ora vahao nei TeAtua e hihhai ma taatou ki isi raa. ¹⁶ Kame kootou e tauttari hakamaoni roo na tuua nei, tena kootou e me ki mee pera ma ni tamalliki hakamaoni roo

TeAtua. TeAtua e me ki mee hakaraoi roo kootou ma te laoi Aia se isi te hakaoti raa, tena ku kou atu te noho laoi.

¹⁷ Tena ki hakaotioti, anau se hihai hoki ma kootou ki kou mai alaa hakalonollihu, e mee na pona e mmau te tinotama anau nei e huri atu pera ma anau he tama hehekau Jisas.

¹⁸ Aku taina, TeAriki Jisas Krais ki hakatapu kootou, tena ku noho ma kootou na vahao hakaatoa. Amen.

Nukumanu
The New Testament in the Nukumanu language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nukumanu long
Niugini

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nukumanu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2023-03-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 22 Mar 2023

54439682-f8e2-586d-98e1-295d02f74287